

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060102

DOM
2016-03-18
Stockholm

Mål nr
M 8503-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, beslut 2015-09-15 i mål nr M 1488-15, se bilaga

KLAGANDE

Ragunda kommun
Tekniska kontoret
Box 150
840 70 Hammarstrand

MOTPART

X

SAKEN

Dispens från den kommunala renhållningsordningen berörande fastigheten X i Ragunda kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens beslut och fastställer Ragunda kommuns, tekniska kontoret, beslut den 12 november 2014 i ärende nr 2014/889-452.

Dok.Id 1252823

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Ragunda kommun, tekniska kontoret, (kommunen) har, som det får förstås, yrkat att Mark- och miljööverdomstolen med ändring av mark- och miljödomstolens dom ska fastställa kommunens beslut.

X har bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Kommunen har till stöd för sin talan uppgett i huvudsak följande. Kommunens renhållningstaxa består av en årlig fast grundavgift och en rörlig tömningsavgift. Grundavgiften ska täcka kostnader som renhållningen har för licenser för dataprogram, information till abonnenter, drift av återvinningscentraler, årlig grovsopinsamling, löner till administrativ personal, kapitaltjänst samt administrativa avgifter för porto, IT och kundtjänst, dvs. tjänster som en fastighetsägare kan ta del av och fasta kostnader som kommunen har utan att fastighetsägare lämnar något hushållsavfall i sitt sopkärl. Enligt 7 § i kommunens renhållningsordning 2015 anges att samtliga renhållningsabbonenter ska betala den fasta grundavgiften och att avgiftsbefrielse från grundavgiften enligt 36 § i taxan antagen av kommunfullmäktige den 23 oktober 2013 endast kan beviljas om bostaden bedöms vara otjänlig för boende. Ansökan om avgiftsbefrielse beviljades inte, då det inte framkom att bostaden var otjänlig för boende. Kommunens personal hade stängt av vattnet för att vattenledningarna inte skulle frysa sönder vintertid, då ingen bodde i huset. Hade någon flyttat in hade vattnet satts på igen.

X har till stöd för sin talan uppgett i huvudsak följande. Bostaden var öde och tillbommad – obeboelig. Kommunens egen tjänsteman hade stängt av vattnet. Att fastigheten genom olika åtgärder, t.ex. återinkoppling av vatten, återigen hade kunnat göras beboelig kan rimligtvis inte ha någon relevans för att kräva renhållningsavgift. Fastigheten har aldrig haft någon kommunal sophantering. Sophantering har efter överenskommelse med kommunen delats med grannfastigheten där upphämtningskärl placerats. Avgiftsdebiteringen har delats upp och av kommunen skickats till båda

fastigheterna. Detta förfarande upphörde när fastighetsägaren dog. Det är nu när fastigheten står öde som kommunen börjat kräva avgift av dödsboet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om det finns skäl att ge X avgiftsbefrielse från grundavgift för avfallshantering avseende fastigheten X.

För att en grundavgift ska kunna tas ut av en enskild fastighetsägare krävs att kommunen fullgör eller tillhandahåller en renhållningstjänst i förhållande till den enskilde. När en kommun tillhandahåller en tjänst inom ramen för sina skyldigheter att svara för renhållningen måste den enskilde visa att tjänsten inte tas i anspråk och att det med ett objektivt betraktelsesätt saknas behov av tjänsten för hans eller hennes del. I annat fall kan den enskilde inte undgå ett i och för sig behörigt avgiftsuttag. (Se MÖD 2003:115, MÖD 2003:117 och MÖD 2010:40).

Av 36 § i renhållningsordningen för Ragunda kommun framgår att endast fastighet som bedöms som otjänlig för boende kan, efter ansökan hos Tekniska kontoret, befrias från grundavgift.

Mark- och miljööverdomstolen kan inledningsvis konstatera att det av uppgifterna i målet framgår att kommunen tillhandahåller en renhållningstjänst i form av bl.a. återvinningscentraler och grovsopinsamling i förhållande till fastighetsinnehavarna i kommunen. Det finns därmed laglig grund för kommunen att ta ut en grundavgift.

Mark- och miljööverdomstolen gör härefter följande bedömning i frågan om avgiftsbefrielse.

Omständigheter som är tillfälliga till sin natur, såsom att vattnet till ett bostadshus är fränkopplat eller att en fastighet är obebodd, gör inte att en fastighet kan anses vara otjänlig för boende. Dessa omständigheter medför enligt Mark- och miljööverdomstolen inte heller att den renhållningstjänst som grundavgiften avser inte kan komma att ianspråkta eller behövas för fastigheten. Detta utgör således inte skäl

att bevilja X avgiftsbefrielse från grundavgiften. Att avgiftsbefrielse har meddelats tidigare eller att det saknas kärl för uppsamling av avfall på fastigheten medför inte någon annan bedömning.

Mark- och miljööverdomstolen finner sammanfattningsvis att det inte finns skäl för avgiftsbefrielse från grundavgiften. Mark- och miljödomstolens beslut ska därmed upphävas och kommunens beslut stå fast.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Per Sundberg och Peder Munck, referent, tekniska rådet Yvonne Eklund samt tf. hovrättsassessorn Solmaz Fadai Vikström.

Föredragande har varit Erica Ehne.

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

SLUTLIGT BESLUT
2015-09-15
Meddelat i Östersund

Mål nr M 1488-15

KLAGANDE

X

MOTPART

Ragunda kommun
Tekniska kontoret
Box 150
840 70 Hammarstrand

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen Jämtlands beslut 2015-06-01, dnr 505-8362-2014, se **bilaga 1**

SAKEN

Dispens från den kommunala renhållningsordningen berörande X i Ragunda kommun

SLUTLIGT BESLUT

Med upphävande av Länsstyrelsen Jämtlands beslut 2015-06-01, dnr 505-8362-2014, och Ragunda kommuns beslut 2014-11-12, dnr 2014/889-452, återförvisar mark- och miljödomstolen målet till Ragunda kommun för förnyad handläggning.

Dok.Id 231529

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 708	Storgatan 6	063-15 06 00	063-15 06 88	måndag – fredag
831 28 Östersund		E-post: mmd.ostersund@dom.se		08:00-16:00
		www.ostersundstingsratt.domstol.se		

YRKANDE M.M.

X har yrkat att mark- och miljödomstolen bifaller hans begäran om befrielse från grundavgift enligt den kommunala renhållningsordningen för fastigheten X. Till stöd för sin talan har han anfört bl.a. följande.

Ragunda kommun beslutade 30 september 2013 om avgiftsbefrielse från grundavgift för X. Beslutet fattades med stöd av 36 § i kommunens renhållningsordning. Därefter har det aldrig förekommit någon sophämtning på X och sopkärl för detta ändamål har aldrig funnits vid fastigheten. Sophämtning har skett vid grannfastigheten då den tidigare ägaren av X delade soptunna med grannfastighetens ägare; en överenskommelse som träffades i samråd med en kommunal tjänsteman och som godkändes av kommunen. Avgiften delades tidigare mellan ägarna av dessa fastigheter och debiterades även så av kommunen. Sedan före ägaren till X avlidit har ägaren av grannfastigheten åtagit sig att ensam stå för hela avgiften. Kommunen har därefter, med tillämpning av 36 § renhållningsordningen, avslagit fortsatt befrielse från grundavgiften trots att avgiftsbefrielse tidigare beviljats enligt samma bestämmelse. Den förändring som skett är att fastigheten numera är obebodd med avstängt vatten. Någon soptunna för uppsamling av sopor har heller inte tillhandahållits av kommunen.

Ragunda kommun har motsatt sig ändring.

SKÄL

Aktuella bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

I 27 kap. 4 § miljöbalken stadgas att kommuner får meddela föreskrifter om att avgift ska betalas för insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som enligt miljöbalken eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av miljöbalken utförs genom deras försorg. För att en avgift enligt 27 kap. 4 § miljöbalken ska kunna debiteras en enskild krävs sålunda att kommunen fullgör eller tillhandahåller en renhållningstjänst i förhållande till den enskilde. I de fall där kommunen tillhandahåller tjänster inom ramen för sina skyldigheter avseende renhållning har det

enligt rättspraxis (se rättsfallet MÖD 2003:115) krävs att den enskilde visar att tjänsten inte tas i anspråk och att det även med ett objektivet betraktelsesätt saknas behov av tjänsten för honom eller henne.

Av handlingarna i målet framgår att fastighetens tidigare ägare har avlidit. X har påstått att någon sophämtning inte utförts vid fastigheten efter hösten 2013 och att något kärl för sopor heller inte placerats där, varken nu eller tidigare. Han har vidare gjort gällande att huset på fastigheten numera är obebott. Kommunen har inte ifrågasatt dessa uppgifter. Mark- och miljödomstolen finner därför utrett att tjänsten inte tas i anspråk och att det även med ett objektivet betraktelsesätt saknas behov av tjänsten för X. Eftersom kommunen inte tillhandahåller honom någon tjänst för vilken han kan påföras avgift enligt 27 kap. 4 § miljöbalken ska underinstansernas beslut upphävas och hans ansökan om betalningsbefrielse bifallas. Då det av Xs ansökan om dispens inte framgår vilken tidsperiod som avses ska målet av instansordningsskäl återförvisas till kommunen för erforderlig handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se **bilaga 2** (DV 430)

Överklagande senast den 6 oktober 2015. Prövningstillstånd krävs.

På mark- och miljödomstolens vägnar

Göran Simonsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Göran Simonsson och tekniska rådet Ove Eriksson. Föredragande har varit beredningsjuristen Ewa Holmberg.